

ORĘDOWNIK POWIATOWY

POWIATU CHOJNICKIEGO

Nr. 17

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY:

45. Ogłoszenie Starosty powiatowego chojnickiego z dnia 25. 4. 33 r. w sprawie ochrony ryb i raków na wodach otwartych	67
46. Ogłoszenie Starosty powiatowego chojnickiego z dnia 26 kwietnia 1933 r. w sprawie przeglądu koni w powiecie	70

DZIAŁ URZĘDOWY

45

Ogłoszenie Starosty powiatowego chojnickiego z dnia 25 kwietnia 1933 r. w sprawie ochrony ryb i raków na wodach otwartych.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zarządzeniem z dnia 30 marca 1933 r. Nr. Z. Ryb. II - 1/16-33 wydało do użytku organów powołanych do nadzoru nad wykonywaniem rybołówstwa wyjaśnienia do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 27 października 1932 r. o ochronie ryb i raków na wodach otwartych (Dz. U. R. P. Nr. 105 poz. 874), które przy niniejszym podaję do wiadomości i przestrzegania z uwagi na postanowienia art. 87 i 98 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 357)

Równocześnie mając na uwadze, że w podniesieniu produkcji ryb i raków w wodach otwartych wybitną rolę odgrywa przede wszystkim należyty nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o rybołówstwie i rozporządzeń, na jej podstawie wydanych, polecam podległym mi władzom, przeprowadzać ścisły nadzór nad wykonywaniem rybołówstwa na wodach otwartych i przeprowadzać często rewizję, czy przepisy ustawy z dnia 7 marca 32 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 375) oraz o ochronie ryb i raków na wodach otwartych (Dz. U. Nr. 105/32 poz. 874) będą należycie przestrzegane. W szczególności należy zwracać uwagę na:

- 1) zakaz połowu ryb i raków poniżej wymiarów ochronnych (§ 1, 3, 18, 19 rozp. oraz art. 82 pkt. 4, 86 pkt. b. ust. o ryb.),
- 2) zakaz połowu ryb i raków w okresach ochron-

nych § 2, 3, 20, 21 rozp. oraz art. 83 pkt. 1, 86 pkt. b. ust. o ryb.

- 3) zakaz i ograniczenia czasu trwania połowu jego sposobu i narzędzi a) w niedzielę (§ 9 rozp.), b) w czasie od 15 kwietnia do 31 maja (§ 10 rozp.), c) co do wymiarów oczek sieci (§ 11, 14 rozp.), d) co do posługiwania się szkodliwymi narzędziami i sposobami do połowu ryb (15, 16, 22 rozp. oraz art. 55-59) (art. 83 pkt. 2, 84 pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 85 pkt. 2 i 86 pkt. b. (ust. o ryb.)
- 4) wreszcie na zakazy przewozu, obrotu i użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną § 25, 26 rozp. oraz art. 83 pkt. 6, 86 pkt. c. ust. o ryb.

Jak to podkreśla załączone wyjaśnienie Ministerstwa w ustępie 6-tym, przekroczenia przepisów o ochronie ryb i raków są trudne do zwalczania na miejscu połowu wskutek niedostatecznego dozoru nad rybołówstwem na wodach otwartych i dlatego kładzie specjalny nacisk na kontrolę przewozu, obrotu i użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną, jako skuteczny środek zapobiegania łowieniu ryb i raków w okresie ochrony lub ryb i raków nie-miarowych na miejscach połowu.

Stwierdzenie, czy przepisy o zakazach przewozu, obrotu i użytkowaniu ryb i raków w związku z ich ochroną są przestrzegane jest najłatwiejszym do wykonania na rynkach rybnych i w miejscach sprzedaży ryb i raków, na który to moment należy zwrócić specjalnie uwagę.

Wyjaśnienie

do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 października 1932 r. o ochronie ryb i raków na wodach otwartych.

1. Środki ochronne przyjęte w rozporządzeniu.

Głównymi środkami ochronnymi, które mi posługuje się rozporządzenie o ochronie ryb i raków są:

- a) wymiary ochronne dla poszczególnych ważniejszych gospodarczo gatunków ryb i raków,
- b) całkowity zakaz połowu niektórych gatunków ryb i raków lub też ograniczenia połowu przeważnej części gatunków ryb w okresie ich rozmnażania,
- c) zakaz używania do połowu ryb sieci gestych,
- d) zakazy przewozu, obrotu, użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną.

Każdy z przytoczonych wyżej środków z osobna traktowany jest niewystarczający, w połączeniu dają one natomiast zupełnie dostateczne rozwiązanie zagadnienia ochrony rybności wód otwartych.

2. Wymiary ochronne (§ 1) i raków (§ 18).

Wymiarami ochronnymi (§ 1), poniżej których ryb nie wolno poławiać (§ 3), objęte są wszystkie gatunki, mające użytkowe znaczenie, lub zagrożone zanikiem. Myślą przewodnią tego zakazu jest danie rybom możliwości osiągnięcia dojrzałości płciowej i odbycia przez nich chociażby jeden raz w życiu czynności i rozrodczych dla zabezpieczenia istnienia gatunku.

Dla raków analogiczne znaczenie i zastosowanie posiada § 18 w połączeniu z § 19 rozporządzenia.

3. Okresy ochrony ryb (§ 2) i raków (§ 20).

Całkowitą ochroną okresu rozmnażania się ryb (§§ 2 i 3) objęte są tylko takie gatunki, których okres ten nie może być chroniony wiosennymi ograniczeniami połowu (§ 10), ponieważ odbywają te gatunki tarło w innej porze roku. W dorzeczu Wisły losoś i troć objęty jest ochroną tarła jedynie w górnym biegu i dopływach tej rzeki, gdzie właśnie leżą naturalne tarliska tych gatunków. Zakaz połowu łososia i troci w okresie ich tarła, tak ważny w miejscach ich rozmnażania się, nie stosuje się do głównego łozyska Wisły w jej środkowym i dolnym biegu, poczynając od ujścia rzeki Sanny pod Zawichostem. Ochrona taka byłaby nieracjonalna, ponieważ tu gatunki te odbywają wędrówkę. Ochronę naturalną ich wędrówek stanowią zimowe warunki połowu, kiedy rzeka skuta jest lodem, co utrudnia masowy połów tych ryb, ciągnących w górę rzeki na tarło. Wprowadzenie zakazu używania do połowu ryb w okresie sześciu tygodni wiosennych narzędzi ciągnionych (§ 10) jest racjonalna, ponieważ tu gatunki te odbywają wędrówek łososia i troci.

Dla skutecznego rozmnażania się raków rozporządzenie wprowadza odpowiednio długi okres ochronny samicy raka (§ 20). Natomiast okres ochrony samca raka jest krótki (§ 20), część bowiem samców po dokonaniu przez nich funkcji rozrodczych może być odłowiona bez uszczerbku dla rakostanu, a nawet usunięcie nadmiernej ilości samców raka jest pożądane ze względu na samice.

3. Zakazy połowu ryb (§ 3) i raków (§ 19 i 20).

Przekroczenia przeciwko zakazom połowu ryb i raków, które nie osiągnęły ustanowionych dla nich wymorów ochronnych (§§ 1 i 18), podlegają karze, przewidzianej w art. 82 pkt. 4 z dalszymi skutkami prawnymi, wynikającymi z art. 86 pkt. b. postanowień karnych ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołóstwie, przekroczenia zaś przeciwko zakazom połowu ryb i raków w ustanowionym dla nich okresie ochrony (§§ 2 i 20) podlegają karze przewidzianej w art. 83 pkt. 1 z dalszymi skutkami prawnymi, wynikającymi z art. 86 pkt. b. powołanej ustawy.

4. Wyjątki od zakazu połowu ryb (§ 4—8) i raków (§ 32 i 24).

Od zakazów połowu ryb przewiduje rozporządzenie szereg wyjątków, gdy są one uzasadnione warunkami lokalnymi danej wody (§ 4), bądź też względami gospodarczymi (§§ 5—8). Wyjątki te mogą być stosowane w drodze indywidualnych zezwoleń.

Przepisy powyższe mają analogiczne zastosowanie do raków z wyjątkiem postanowienia o jeziorach, posiadających szczególnie trudne warunki połowu (§ 4). O ile bowiem wyjątek ten ma duże znaczenie dla połowu ryb w jeziorach o nierównym dnie lub zawałom zawadami, skalnymi odłamkami itp., wskutek czego normalny połów ryb zapomocą narzędzi ciągnionych jest utrudniony lub też zgoła niewykonalny, jedynym zaś okresem, możliwym dla dokonania połowów, jest okres tarła, kiedy ryby wychodzą na płytkie wody przybrzeżne o tyle dla połowów raków konfiguracja misy jeziorowej nie posiada większego znaczenia, ponieważ połowy ich odbywają się zapomocą stawnych narzędzi. Dla wód, w których raki z powodu powolnego wzrostu nie osiągają wogóle wymiarów ochronnych (§ 18), dopuszcza rozporządzenie indywidualne zezwolenie na apłowy raków mniejszych (§ 23).

Z gospodarczego punktu widzenia zezwolenia na wyjątki od zakazów połowu mogą być pożyteczne, muszą być one jednak w zasadzie udzielane na podstawie opinii fachowej (właściwego inspektora rybackiego).

5. Ograniczenia czasu trwania połowu, jego sposobu i narzędzi (§§ 9—17 i 22).

Zakaz połowu ryb w niedzielę (§ 9) nie ma na celu ochrony niedzielnego odpoczynku, uprawnionego do rybołóstwa, lecz ma za zadanie umożliwienie spokojnego żerowania ryb dla większego ich wzrostu. Jednodniowa przerwa w połowie nie jest żadną krzywdą dla rybaka, który zresztą w niedzielę zasadniczo świętuje. Pozostawione w wodzie na ten okres czasu narzędzia stawne (t. zn. takie narzędzia, których się nie ciągnie, ani nie suwa w wodzie, lub po dnie, jak np. słępy, więcierze, wiersze i t. p.) nie zakłócają spokoju rybom, złowione zaś niemi ryby są poniekąd rekompensatą dla uprawnionego do rybołóstwa za przerwę w połowie.

Zakaz używania na wiosnę na okres sześciu tygodni, przypadających na moment tarła większości gatunków ryb (§ 10), narzędzi ruchomych (włoków, niewodów, dryga-

wic, ślepow i t. p.), służących do połowu ryb przez ciągnięcie, wleczenie, suwanie po wodzie lub dnie, albo przez spławianie prądem wody, oraz narzędzi używanych do połowu ryb przez nagonkę, całkowicie zabezpiecza normalne rozmnażanie się ryb. Połów ryb w tym okresie zapomocą narzędzi stawnych, nie krępując zbytnio właściwego tarła i rozwoju narybku, gdyż jedynie częściowo usuwa ryby i to tylko te, które wejdą same do zastawianych narzędzi, jest poważnym czynnikiem, zabezpieczającym uprawionemu do rybołówstwa pracę i zarobek w tym martwym sezonie.

Tylko nieliczne gatunki nie są objęte ochroną tarła, są to albo gatunki, nie przedstawiające użytkowego znaczenia, lub też gatunki, nie wymagające tej ochrony. Przykładem ostatniego może służyć szczupak, który jest chroniony stosunkowo dużą miarą minimalną; wprowadzenie ochrony jego tarła może spowodować nadmierne rozmnożenie się tego drapieżnika na niekorzyść ryb innych.

Wprowadzenie przepisów o wymiarach orzek sieci, używanych do połowu ryb (§ 11), ma na celu zapobieżenie wyławiania narybku i ryb młodych, nieprzedstawiających jeszcze wartości użytkowej. Wprowadzenie wymiarów ochronnych (§ 1) również chronią narybek przed wyłowieniem, w praktyce środek ten jest jednak wielce problematyczny, przy gęstych bowiem sieciach narybek nie może wydostać się przez oczka, zostaje stłoczony wspólnie z większymi rybami, przyczem ulega tak dużemu okaleczeniu, że staje się niezdolnym do życia po wypuszczeniu. Z tych powodów przepisy o narzędziach połowu są koniecznym dopełnieniem przepisów o ochronnych wymiarach ryb.

Ponieważ w wielu wypadkach połowy sieciaw, połowy stynek zaś z reguły, możliwe są tylko zapomocą gęstych sieci, rozporządzenie nie uwzględnia udzielania indywidualnych zezwoleń na używanie do połowu tych gatunków ryb sieci gęstych (§ 12).

Zezwolenie na używanie do połowu ryb na terenie województw centralnych i wschodnich, dotąd nieobjętych żadnymi przepisami ochronnymi, gęstych sieci do końca 1933 r. (13) ma na celu umożliwienie zużycia zapasów tych sieci.

Do usuwania t. zw. chwastu rybnego, jak uklei, jazgarzy, cierników i t. p. oraz do zapopatrywania się w ryby, używane na przynętę, rozporządzenie zezwala na używanie sieci gęstych (§ 14), wielkość tych sieci, zarówno rozmiar ich oczek nie może przekraczać ustanowionych w rozporządzeniu wymiarów.

Zakaz przegradzania łożyska wody narzędziami stawnymi, przytwierdzanymi do brzegów lub dna, oraz warunek rozstawiania ich w pewnych odległościach od siebie (§ 15) ma na celu ochronę ryb przed masowym wyłowem podczas ich wędrówek. Szczególnie doniosłe znaczenie posiada to ograniczenie

w okresie wędrówek ryb na tarło oraz dla gatunków, ciągnących w górę rzeki.

Wśród innych ograniczeń połowu ryb różnymi sposobami i narzędziami wymienia rozporządzenie zakaz głośnienia ryb pod lodem (§ 16). Zakazy posługiwanie się innymi szkodliwymi sposobami do połowu ryb, jak np. używanie do łowienia ryb materiałów wybuchowych, trujących i odurzających itp., zawarte są w artykułach (55—59) ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie w rozdziale traktującym o zakazach i ograniczeniach połowu ryb.

Wyjątki od ograniczeń czasu trwania połowu, jego sposobu i narzędzi (§§ 9—15) mogą być stosowane również przy udzieleniu zezwoleń na wyjątki od zakazu połowu ryb, wymienionych w §§ 4—8 rozporządzenia (§ 17).

Zakaz łowienia raków przez wyciąganie ich z nor lub niszczenie ich kryjówek (§ 22) jest zupełnie nowym środkiem ochronnym. Ten sposób połowu, szeroko stosowany przez amatorów, młodzież wiejską, a nawet przez niektórych nieświadomych rybaków, wyrządza duże szkody w rakostanie wód, do prowadząc nieraz do zaniku w nich raków. Rak bowiem w okresie swego linienia jest zupełnie bezbronny i ukrywa się w owym czasie w norze, którą wykopuje z dużym nakładem pracy. W tych kryjówekach zalega również do snu zimowego. Wyciąganie raka z kryjówek niszczy je, a więc przedewszystkiem pozbawia go schroniska w okresie linienia, ponadto rak, broniąc się przed napastnikiem, często pozostawia w jego rękach swoje szczypce. Taki rak przedstawia małą wartość użytkową, ponieważ jakkolwiek może regenerować utracone odnóża, nigdy jednak nie osiągną one swej normalnej wielkości.

Stosowanie zezwoleń na wyjątki od ograniczeń czasu trwania połowu, jego sposobu i narzędzi należy uważać za wskazane, o ile są one podyktowane interesami gospodarczymi. Zezwolenia te muszą być jednak udzielane na podstawie opinii fachowej (właściwego inspektora rybackiego).

Przekroczenia przeciwko przepisom o ograniczeniach czasu trwania połowu, jego sposobu i narzędzi (§§ 9—17 i 22) podlegają karze, przewidzianej w art. 84 pkt. 1 z dalszymi skutkami prawnymi, wynikającymi z art. 86 pkt. b. ustawy o rybołówstwie z 1932 r.

6. Zakazy przewozu, obrotu i użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną (§§ 25, 26).

Przepisy rozporządzenia, traktujące o zakazach przewozu, obrotu i użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną (§ 25), zawierają najbardziej skuteczne środki ochronne. O ile bowiem przekroczenia przepisów o ochronie ryb i raków są trudne do zwalczania na miejscu połowów, wskutek niedostatecznego dozoru nad rybołówstwem na wodach otwartych, o tyle zakaz przewozu i obrotu handlowego rybami w okresie ochrony lub rybami poniżej miary ochronnej skutecznie zapobiega łowieniu ryb w okresie ochrony

lub ryb niemiarowych na miejscach połowu. Uwzględniając jednak wymagania życia gospodarczego, rozporządzenie stosuje te środki ostrożnie i tolerancyjnie. A więc w ciągu pierwszych pięciu dni od rozpoczęcia okresu ochrony dozwolony jest przewóz i obrót rybami i rakami, co umożliwia uprawnionym do rybołówstwa wyzbycie się zapasów ryb i raków, złowionych przed okresem ochrony. Zakazy przewozu i obrotu nie dotyczą wogóle ryb i raków, które zostały złowione bądź przed rozpoczęciem okresu ochrony, bądź z zezwolenia władzy, bądź w wodach zamkniętych, bądź też zostały sprowadzone z zagranicy.

Pomijając konieczność wyraźnego wydzielenia z pod działania rozporządzenia ryb pochodzenia morskiego, zagranicznego lub z wód zamkniętych, w stosunku do których ustawa z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie wogóle nie ma zastosowania, należy podkreślić okoliczność, że umożliwienie obrotu rybami i rakami przez cały rok ma decydujący wpływ gospodarczy. Rozwój rybołówstwa jest ściśle związany ze wzrostem konsumpcji, która jest dotąd w Polsce ogromnie niska. Aby przyzwyczaić szerszy ogół do spożywania ryb, należy udostępnić nabywanie w każdej porze roku najrozmaitszych gatunków ryb i raków, niezależnie od okresów ich ochrony na miejscach połowów.

Wyżej przytoczone względy w żadnym razie nie pomniejszają znaczenia przewozu i obrotu i użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną, jako środków ochronnych; skrupulatne przestrzeganie tych zakazów w dużym stopniu przyczyni się do zlikwidowania nadużyć przeciwko rozporządzeniu o ochronie ryb i raków na miejscach połowów. Dlatego też należy zwrócić baczną uwagę na przestrzeganie tych przepisów rozporządzenia, przede wszystkim zaś na rynkach zbytu oraz innych miejscach, gdzie gromadzi się ryby i raki do celów konsumpcyjnych.

Ponieważ w obrocie mogą się znajdować obok ryb i raków, złowionych w wodach otwartych, ryby i raki, pochodzące z wód innych w stosunku do których ustawa o rybołówstwie z 1932 r. nie ma zastosowania, zajdzie konieczność stwierdzenia ich pochodzenia. Świadectwem stwierdzającym pochodzenie może być każdy miarodajny dokument, np. list przewozowy, rachunek, zaświadczenie uprawnionego do rybołówstwa itp. Niewątpliwie stwierdzenie pochodzenia ryb i raków na rynkach zbytu następcą będzie czasami trudności, przyczem niezawsze zapobiegnie nadużyciom przeciwko przepisom rozporządzenia o ochronie ryb i raków. Wypadki tych przekroczeń nie będą jednak prawdopodobnie częste, a to z powodów następujących:

Ryby pochodzenia morskiego lub z wód zagranicznych, spotykane na polskim rynku, są przeważnie albo powyżej miar ochronnych, przewidzianych rozporządzeniem (§ 1), albo też obo-

wiazuja je te same wymiary ochronne (łosoś i troć pochodzenia morskiego i gdańskiego).

Ryby ze sztucznych gospodarstw rybnych (wody zamknięte) wchodzi w grę w nieznacznym stopniu, gdyż gospodarstwa te produkują nieliczne gatunki ryb, objęte wymiarami ochronnymi, głównie lina i pstrąga i z reguły na rynek konsumpcyjny ryb drobnych nie wysyłają, sprzedając je po wyższych cenach jako materiał obsadawy.

Jeziora, zaliczone do wód zamkniętych, mogą wprowadzić dostarczać na rynek ryby i raki poniżej wymiarów ochronnych (§§ 1, 18), należy jednak przypuszczać, że podaż ta nie będzie znaczna, ponieważ ilość tych wód jest nie duża.

Przyjęte w rozporządzeniu okresy ochrony (§§ 2 i 20) dotyczą nielicznych gatunków ryb i raków. Z gatunków ryb pochodzenia morskiego, albo zagranicznego, zasługują na uwagę jedynie łosoś i troć, w stosunku do których również nie obowiązuje okres ochrony na głównym biegu dolnej i środkowej Wisły.

Z wód zamkniętych sztuczne gospodarstwa rybne mogą dostarczać na rynek w okresie ochrony jedynie nieznaczne ilości pstrąga, zamknięte zaś jeziora nieznaczne ilości sielaw i siej, pochodzenie których wskutek tego nietrudno będzie stwierdzić.

Obowiązek zaopatrywania przedmiotów używanych do przewozu i przesyłki ryb i raków w nazwisko i adres wysyłającego (§ 26) ma na celu ułatwienie kontroli przewożonych ryb i raków.

Przekroczenia przeciwko zakazom przewozu, obrotu i użytkowania ryb i raków w związku z ich ochroną, podlegają karze, przewidzianej w art. 83 pkt. 6 z dalszymi skutkami prawnymi wynikającymi z art. 86 pkt. c. ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie.

STAROSTA POWIATOWY

wz. (—) M. Semrau
referendarz.

Nr. A. G. 1/14.

46

Ogłoszenie Starosty powiatowego chojnickiego

z dnia 26 kwietnia 1933 r.

w sprawie przeglądu koni w powiecie.

W związku z przeglądem koni, który odbędzie się od 14. 5. do 25. 5. br. otrzymali Panowie Sołtysi i Przel. Obsz. Dw. i Burmistrzowie obwieszczenie i plany przeglądu.

Polecam przeto oprócz zarządzeń podanych pismem moim W-1-18 z dnia 31. II. br. ugrupowanie koni w czasie przeglądu odpowiednio do kolejności koni ujętych w spisach ewidencyjnych. — Zarządzam nadto pobranie od właścicieli koni 4-letnich po 10 groszy, starszych po 5 groszy, celem pokrycia kosztów przeglądu. Pieniądze te pobiera wydelegowany przez Starostwo pisarz Komisji Przeglądowej.

STAROSTA POWIATOWY

w. z. (—) M. Semrau
referendarz.

Nr. W-1/18/33.

Adres redakcji i administracji „Orędownika Powiatowego powiatu chojnickiego”: Wydział Powiatowy Chojnicki, Chojnice, tel. 99

Prenumerata: za rok 8,— zł, za kwartał 2,— zł, —zł. Cena niniejszego numeru 15 groszy.

Czcionkami drukarni „Dziennika Pomorskiego” Chojnice

Cena ogłoszeń: wiersz jednołamowy 50 gr.